

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

1/2 an 60 „ (30 lei)

1/4 an 30 „ (15 lei)

O luna 10 „ (5 lei)

In ar. 50 lit (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a doua
și a treia oară C. 1:20Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Marele Sfat

național ales, cum s'a putut, la Alba-Iulia, în memoria conferență de la 1 Decembrie 1918, după motivate amănări și după îndelungate și juste așteptări, este convocat pe 29 Iulie a. c.

În sala spațioasă a prefecturii din Sibiu, în orașul, în care reprezentanții neamului nostru, în repetite rânduri, și-au ridicat glasul împotriva tiraniei opresorilor, unde s'a afirmat cu toată puterea drepturile noastre imprescriptibile și s'a pretins respectarea acelor, membrii marelui Sfat vor avea să se pronunțe deosebit în două mari chestiuni: privitor la reforma electorală și la cea agrară.

Poporul nostru totdeauna a pretins cea mai *liberală*, mai *dreaptă* și mai *democratică lege electorală*, știind bine, că statul cu atât e mai debil cu cât conlucrează la conducere mai puțin dintre ceice poartă greutatea zilei și năduful și, dimpotrivă, e cu atât mai tare și mai respectat, cu cât trăiește în cunoștința și în bunăvoința mai multora.

Concepția aceasta justă și umană poporul n'a schimbat-o, și credem, că nu va fi falsificată nici în pertractările și hotărârile membrilor marelui Sfat dela Sibiu.

Adevărul și dreptatea intrinsecă se va căuta și acum și se va duce luptă frumoasă și cinstită ca și în trecut pentru acestea virtuți necesare și în viața de stat. Se va trece peste cercul îngust al intereselor

individuale, ori al unor grupări după clase, după avere, după confesiuni, ori după limbă, fiindcă binele comun nu se promovează prin satisfacerea pe deăntregul a intereselor particulare, ci prin moderarea și prin jertfirea acelor, mai mult prin armonizarea interesului comun cu cel particular. — Aceasta se va obține mai sigur prin cultivarea conștiințelor, dând posibilitate fiecărui individ și ajutându-l chiar de-a fi factor cât mai însemnat în viața de stat. În scopul acesta, avem trebuință de o lege electorală fără mulți paragrafi, și cu foarte puține restricțiuni, în virtutea căreia, fără osebite de gen, neam și lege, toți, cari în orice formă și în orice măsură servesc binele public, dela o anumită vârstă, să-și poată spune cuvântul, contribuind la alegerea acelor, cari au să legifereze pentru promovarea intereselor comune și a celor particulare.

*

Chestiunea agrară cumportă, în împrejurările grele de azi, o însemnatate mai mare chiar și decât reforma electorală, fiindcă pe țărani îi interesează mai mult întrebarea: cât pământ vor primi, decât că a vor avea drept de vot. Pentru acest cuvânt, chestiunea agrară trebuie studiată cât mai fundamental, trebuie cunoscute în amănunte calitatea și estensiunea pământului, ce poate fi împărțit între țărani cum și statistica acelor, cari nu posed imobil, ori că posed până la un anumit număr de jugăre.

Știm, că în chestiunea agrară s'au ținut două anchete. Nu-i eschis, că con-

ducerea a cules, prin organele administrative, și opiniunea masselor, iar membrii Sfatului mare vor fi primit spre studiere elaboratul Resortului agriculturii. În consecință, putem nutri speranța, că membrii Sfatului vor avea la îndemână un bogat material, pe baza căruia să poată hotări în chestie bine, radical, fără considerațiuni personale și în deplin acord și cu interesele industriale și comerciale ale statului.

*

Deși Românii din fosta Ungarie n'avem școală parlamentară, totuș sperăm, că tactul și prudența conducerii Sfatului mare, cum și bunul simț al membrilor și înțelegerea din partea acestora a zilelor istorice, ce le trăim, vor ține la nivel ridicat discuțiunile, dovedind și acestea maturitatea noastră politică.

Insuflețiți de aceste idei, salutăm Sfatul mare național și-i dorim muncă rodnică.

(sr.)

SITUATIA.

Pacea cu Austria e singurul eveniment al zilei. S'au înmănat deja și ultimele clauze ale tratatului, dându-se delegației austriace timp de studiu 10 zile, adică până la 1 August. Față de proiectul primitiv tratatul prevede multe modificări.

Clauzele teritoriale modifică granița cu Boemia, asigurând acesteia un cap de pod la Presburg, apoi o rectificare spre Italia, în regiunea Gmunde. Se precizează totodată condițiile, în cari trebuie cedate teritoriile cari revin Italiei.

În schimb se vor da Austriei acele districte cu gratur german, cari făceau parte din Ungaria. *Ținutul Marbourg se dă Jugoslavilor*, iar soarta regiunii Klagenfurt o va hotări pe viitor un plebiscit.

Clauzele militare restrâng efectivul armatei austriece la 30,000 oameni.

Pe noi ne interesează mai deaproape

Clauzele economice. Austria recunoscând responsabilitatea sa pentru pagubele suferite de aliați din cauza agresiunilor sale se obligă la re-

parații identice cu cele impuse Germaniei. Mărimea reparațiilor în concret va fi determinată de o comisiune permanentă, compusă din câte doi reprezentanți ai Statelor Unite, Angliei, Franței, Italiei și un reprezentant comun ales de Polonia, România, Statul Jugoslav și Cehoslovacia. Comisiunea își va trimite raportul până la 1 Maiu 1921. Pe timpul acesta se asigură privilegiu special pentru aliați asupra tuturor bunurilor austriece.

S'a menținut în tratat nedreapta clauzulă, care obligă statele, cari moștenesc ceva din teritoriul vechei Austrie să supoarte în proporție o parte din datoriile contractate de imperiul habsburgic înainte de război. Datoria de război privește numai pe Austria singură. — În privința acestor clauze prin urmare nădejile noastre de îndreptări nu s'au împlinit.

Semnarea

— socotind timpul cât vor mai trebui studiate contrapropunerile Austriece — *abia se va întâmpla înainte de sfârșitul lui August.*

Până atunci se va termina și

Pacea cu Bulgaria, la care se lucră cu grabă. Aceasta nu va suferi întârzieri și din motivul, că față de bulgari nu se va purcede așa fin și mânușat, ca față de austriaci, cari trebuiau salvați de alipirea la germani.

Ungurii atacă vehement. Relevăm lucrul nu de teama succeselor militare, de cari de sigur nu vor avea, ci ca un efect al greșelilor „celor mari”. Ființa lor față de Bela Kun a provocat acest atac.

Vor mai putea oare nesocoti și de-aici înainte jertfele și serviciile României, singurul bloc de granit, care înfrânge valurile înverșunate ale bolșevismului?

Soarta Ungariei. Conziliul suprem interaliat s'a pronunțat definitiv asupra Ungariei. Rezultatul nu se cunoaște încă, a transpirat însă atâta, că încheierea păcii cu Ungurii se va face foarte repede și energic. (Dacia).

Monitorul Oficial francez publică discursul senatorului Dominic Delahaye, care dă gata pe Renan. Acesta, în cartea »La réforme intellectuelle et morale«, atacă credința catolică, socotindu-o primejdioasă pentru dezvoltarea creierului, și spune, că un elev crescut în școlile iezuiților nu va putea fi pus față în față unuia crescut de protestanții prusaci; un elev din școlile primare catolice nu va putea manua nici când arme perfecționate; națiunile catolice, cari nu vor primi reformațiunea, în chip infailibil vor fi bătute de națiunile protestante. La acestea a observat senatorul: »Cine i-a răspuns lui Renan? Foch, Maud'huy, de Castelnau și atâția alții, al căror nume îmi scapă«

Coroana sfântului Ștefan la licitație. Coroana ungară a sf. Ștefan cu care s'a încoronat în decurs de o mie de ani fiecare rege ungar, a fost oferită spre vânzare unui anticar. Comisarul ungar al poporului a declarat, că în caz, că s'ar putea obține 100.000 franci s'ar aproba o licitație.

Câteva reflexii asupra organizărilor.

(Continuare și fine).

Pentru ca ținuta noastră viitoare și legătura firească și mai mult să fie asigurată, e lipsă să fim organizați amăsurat acestui scop, să aibă preoțimea în mână cât mai din belșug acele măsuri prin cari poate rămâne și în viitor stălpul, de care lovindu-se valul, ce e rău prin el să dispară și ce e bun să fie ciselat și lustruit cuminte! Căci ce rol ne așteaptă pentru viitor? Mulți cred, că rostul preotului a încetat în mare parte, că având administrație și lege românească de acum e calca-vala la toate cele vechi. Inșă nu e așa. Până acum am ținut spatele lovirilor dușmanului extern, de acum avem să grijim, ca în emulația, ce-și vor lua-o diferitele curente și frecări sociale, să facem pe cumpăna bilanțului. Noi am fost și în trecut rezerva de cumpăt și elementul împăciuitoare și aceeaș vom rămâne și în viitor. Cine a stins, așazicând, cu punerea capului și cu trupul său — suferind cele mai grave arsuri — focul revoluției din toamnă, dacă nu suitorii blăstămatei trepti a fellegvărului din Cluj și admiratorii de silă a Șopronului, aceia ce pe malurile chinuitorilor vederi romantice dela lacul Fertő — își plângeau familia și țeseau firul vrăjii al vieții neamului? — Aceia da! căci în gândirea lor cumpătată au prevăzut, că, slobozit odată frâul răsbunării, va pecetlui pentru totdeauna cartea nemului nostru, în care ei au scris cu suferințe de sânge și cu arsuri de martiri gândul Unirii.

Noi preoții am prevăzut, că din răsbunarea noastră dreaptă ar fi urmat nu numai pierirea noastră, fără și demoralizarea fraților de pretotindenți. — Și cine a împăcat foamea de pământ a țaranului chinuit, care foame era alimentată pe ascuns de bani haini, spre a primejdui temelia odată pusă, și împlinirea promisiunilor conferenței de pace azi înfăptuite în realitate: — dacă nu iarăși acei huiduiți și porecliți ca ieri de fanatici, tâmpitori și nebuni ai poporului?!

Ne cunoaștem noi dară rolul și în aceste vremuri istorice și ne avem ținta pentru viitor scrisă cu litere de foc în inimi.

Lipsească azi preotul dela postul său și închipuiți-vă, în scurt timp, soarta României noastre scumpe!

Un loc mai de onoare și mai greu ca conducători în viața neamului nici nu ne putem cere! Dacă suntem puși aici apoi

trebuie să stăm cu vrednicie până la urmă!

Că am fost desconsiderați și huiduiți în trecut e firesc, din partea celor ce ne considerau de dușmani. Că suntem poate și azi nedreptățiți ori chiar stângeți în activitate, experim de multeori cu durere! Dar nu-i iertat, să și devenim sceptici, și nu-i iertat să așteptăm ca în salturile gigantice de azi să fim trecuți așa de iute înainte, căci toate stările sunt prea nervoase și dacă și noi vom pierde cumpătul — falimentăm.

Să ne organizăm dară conform scopului, să nu facem însă din organizări — rupturi — și începuturi de anarhie! Disciplina noi avem să o păstrăm în locul întâiu. Ruperea dintre conducători și noi, ori introducerea volnică a reformelor, ce ni-se par uneori oportune, ne pot duce și la rău. Dacă între împrejurările schimbate, conducătorii vor face tot ce convingându-se și ei, e mai ducător la scop, dacă ne vor lua o seamă de greutate de pe umeri și griji (înțeleg cele materiale ale noastre) și vor lărgi porțile constituției bisericești (alegeri de mitropolit, episcopi și preoți, vor modifica relațiunile școlastice-bisericești) cum au luat la program de muncă, mai putem zice, că suntem desorganizați. Oare nu e în grija lor și viitorul văduvelor și a orfanilor, ca cel mai firesc postulat al nostru? Și dacă glasul nostru e ascultat și dus în îndeplinire de cei chemați a ne povățui, are rost să mai strigăm, că suntem neorganizați?!

* Biserica noastră gr.-catolică, e cât se poate de bine organizată, dar nu zic, că nu mai începe nimic de adaus. Așa și preoțimea! Numai cât ceace e organizat trebui dus și la îndeplinire. Și dacă un ordin dat, ori o hotărâre luată nu e dusă la îndeplinire, nu e rezon, când vina să arunce numai pe conducători. Nu-i iertat, ca dorințele noastre exprimate, să-le călcăm în picioare prin fapte contrare, căci aici arătăm — negative — că în cererea de organizare ne lipsește voința. Decorul organizării noastre nu e iertat să-l forțăm a-l impune numai cu numărul, ci să-l acceptăm și traducem în praxă și dacă a emanat dela conducătorii nostri. — Dacă am cetit cu băgare de seamă decisiunile conferenței episcopicești din 4 Faur a. c., putem spune cu suflet liniștit, că aici se cuprinde tot ce dorim și poate cu abateri personale la unele puncte așa dupăcum dorim. Așadară nu

ne-ar rămânea decât să ni-le însușim aceste puncte de program ale viitorului ca și un rezultat a unui congres ținut și organizarea, ținuta și activitatea noastră viitoare ar fi unisono precizată. Că ce sens mai au eșirile, debachările și conventiculele ținute contra cutărei ori cutărei persoane, nu pot înțeleg altfel decât ca un simptom trist a unui început de anarhie.

Trebuie-ne însă totuși un congres preoțesc! Putem să zicem cu suflet liniștit, că da! — dar nu spre a mai cerne mult — cel mult spre a cisola aceste puncte — ci spre ale specifica și acomoda într'o consfătuire împrejurărilor date. Ne trebuie pentruca amăsurat acestor puncte din program să cerem și unele inovații în treburile bisericești, cari mai mult să potenteze reușita programului.

Ion Bozdoc.

Polonia ratifică tratatul cu Germania. Din Varșovia se anunță, că comisiunea afacerilor străine a dietei, a decis să constituie o comisiune compusă din 145 membri, însărcinată cu ratificarea tratatului din Versailles. Această ratificare va avea loc fără dezbateri în ședința plenară a Dietei. Ratificarea va avea loc la 25 cor.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Congresul dela Iași.

(Continuare și fine).

Ceeace mai mult ni-a impresionat, a fost *marea încredere, pe care și-au pus-o în noi ardelenii toți membrii din toate patru unghiurile țării*. Noi ardelenii suntem de dreptul idealizați în vechiul regat. Dela noi se așteaptă totul, suntem un fel de Mesia izbăvitor de păcate, curățitor de rane, mângâitor, mântuitor și regenerat al României întregite. O parte din rolul acesta nu e vorbă l-am și avut și de astădată, pentru că numai tactului și conducerii înțelepte a venerabilului nostru prezident Andreiu Bârseanu i-se poate mulțumi succesul splendid al acestui congres. Și tot Ardealului îi vom putea mulțumi, dacă la anul vom putea saluta și noi la Cluj al doilea congres al A. G. C. D. din România întregită, la care sperăm că vor lua parte chiar și Bucureștenii, cari de astădată au crezut că e bine să decline, că nu pot veni „din cauză de oportunitate”. Interesant e, că și numirea Asociației Generale a fost îndreptată de un ardelen, un învățător din Sătmăruș, din „a profesorilor” în „a Corpului Didactic de toate gradele”. Dau aici și numele acelor ardeleni, cari au ținut să iei parte la acest întâiu congres: 1. Andreiu Bârseanu, prezidentul Astrei, Sibiu; 2. Dr. Onisifor Ghibu, secretar general la resortul cultelor și instrucțiunii publice al Consiliului Dirigent, Sibiu; 3. Dr. Petru Hetcou, prof. Beiuș; 4. Gavril Hordocan Inv., Bileag; 5. Dna Marta Iepure profesoară, Beiuș; 6. Alexandru Lupeanu prof. Blaj; 7. Iuliu Maior prof. Blaj; 8. Nicolae Negruțiu prof. Blaj; 9. Dezideriu Mateiu Inv. Sătmăruș; 10. Aurel Pop, prof. Gherla; 11. Ștefan Pop, inv. Sătmăruș; 12. Vasile Pop, prof. Gherla; 13. Atanasiu Popa, prof. Arad; 14. Dr. Ioan Radu, prof. Brad; 15. Onisim Sas Inv. Ilva-mare; 16. Aurelia Suciuprotes. Gherla; 17. Dr. Valer Seni, prof. Năsăud; 18. Șerban Șerban, inv. Voila; 19. Traian Șuteu, inv. Feleac și 20. Dș. Văleanu, profesoară, Beiuș. Intreg comitetul central e compus numai din Ardeleni, iară dintre cei 7 membri ai Consiliului Judecătoresc nu mai puțin de cinci sunt tot Ardeleni.

Știindu-le toate acestea, oredem sus și tare, că nu vom abuză de încrederea aceasta mare pusă în noi, ci vom fi cu adevărat aluatul României-mari, și până la al doilea congres vom ști să eliminăm din sinul nostru pe toți netrebnicii, cari s'au furișat sau au de gând să

se strecoare în sinul corpului nostru didactic.

O singură observare încă: discutându-se scopul Asociației s'a ajuns la punctul b) al Art. 2., care sună astfel: „Scopul Asociației este: educația mulțimii pentru înălțarea ei *morală*, națională, politică și economică”, care a dat prilej Păr. Gotcu, prezidentului consistorului Metropolitan din Iași, catehet și autor de cărți catehetice, să-și arete nedumerirea față de expresia vagă: „morală”, cerând înlocuirea ei cu „*religioasă — morală*”. S'a văzut atunci, că sunt foarte mulți între Membrii Corpului Didactic din vechiul regat, cari profesază *principii nu numai liberale dar de dreptul franc-masonice*, și cari au declarat, că în cazul, că se acceptă propunerea Păr. Gotcu sunt gata să părăsească sala și să nu se mai numere între membrii Asociației. S'a văzut deja la primul congres, că ceice dorim o educație religioasă — morală pentru odraslele neamului românesc vom avea să luptăm mult cu ceice se îndestulesc numai cu morală simplă, dar cu colorit jidovesc ori francmazonic.

S'a mai discutat apoi asupra descentralizării Casei de economie, credit și ajutor a corpului didactic, o instituție minunată și unică în felul ei în întreaga Europa, încăpută însă și aceasta pe mâinile politicienilor fără suflet și fără conștiință, și asupra descentralizării Ministerului Instrucțiunii; iară asupra înființării în Iași a unei tipografii a Asociației și tipărirea cărților de popularizare, asupra situației materiale a corpului didactic și a reorganizării învățământului a rămas să discute mai multe comisii, cari apoi vor veni cu planuri bine studiate și precizate, pe cari le vor prezenta congresului al doilea, care se va ține anul viitor în Cluj.

Nu pot trece cu vederea nici *marea deosebire ce o fac între sine învățătorii dela orașe, numiți institutori, și cei dela sate*, deși așa de frumoasă pildă de colegialitate, să-i zicem universală între membrii Corpului Didactic de toate gradele, le-a dat profesorul universitar Cosmoviciu, care vorbind în numele Universității din Iași a declarat, că nu-i permis să mai fie nici o deosebire între dileritele graduri ale Corpului Didactic, cari trebuie să lucreze cu puteri unite pentru fericirea României întregite. Toți trebuie să fim una, pentru că una este și ținta noastră a

tuturora, fie că ne ocupăm cu educația micilor copii, ori cu formarea caracterului și predarea elementelor științei în școlile secundare, fie cu întregirea și aprofundarea științelor și ale artelor la universitate și școlile superioare de specialitate ori de belearte.

Să dea bunul Dumnezeu, ca acest început să fie într'un cîș cu noroc și ca din temelie pusă la Iași să se desvoalte cea mai puternică Asociație, neam-târnoare de nici un feliu de satrap ori tiran, din România mare, care să fie un turn de tărie și o mândrie pentru neamul nostru românesc devenit în sfârșit și el liber pe pământul frumos și bogat al unei țări fericite.

Iuliu Maior.

Inmormântarea eroului dela Mărășești. Corpul biruitorului dela Oituz și Mărășești, generalul *Eremia Grigorescu*, a fost depus în biserica Mihai Vodă. Acolo s'a ținut Duminecă d. a. serviciul funerar cu mare pompă, în fața unui public imens, din care au făcut parte membrii guvernului, misiunile aliate, autoritățile militare, membrii corpului diplomatic, scurt: toate notabilitățile. Au vorbit dnii: Ionel C. Brătianu, gen. Văitoianu și Tache Ionescu, slăvind cu toții neîntrecutele virtuți și calități militare ale neuitatului mort.

Sicriul a fost așezat apoi pe un afet de tun, tras de 6 cai și dus la gara de nord, spre a fi transportat la Mărășești. Acolo, în câmpia îngrășată cu atâta sânge român și dușman își va dormi somnul de veci, alături de bravii soldați cu cari a câștigat cea mai frumoasă biruință din istoria lumii, generalul Eremia Grigorescu. Fie-i țărina ușoară!

Procesul Apáthy.

După cinci zile de pertractări și ascultări de martori s'a adus în sfârșit sentința.

Comisarul regal a arătat evident vinovăția șovinistului profesor, care după legile statului ar putea fi pedepsit cu muncă silnică pe viață, ca autorul omururilor dela Țigani și Zalau. Luând însă în socotină circumstanțele ușurătoare acuzatul ar putea fi pedepsit cu 5 ani reclusiune.

Apărătorul acuzatului Dr. Const Bueșan cere achitarea acuzatului. Este o mare nedreptate să judeci pe un om pentru sentimentele lui naționale. Acuzatul și-a făcut numai datoria de ungur. Multe din relele cu cari e acuzat au izvorit din convenția dela Belgrad, pentru care nu poate fi pedepsit.

Acuzatul încă ține o vorbire înflăcărată, în care arată că nu a făcut alta, decât și-a implinit datoria de cetățean și de ungur, fără să fi fost condus vreodată de ură și răsbunare față de Români.

Seara târziu s'a adus sentința: *5 ani reclusiune*. Acuzatul va apela.

Trupele franceze din Bulgaria. Armatele franceze de ocupație nu vor părăsi Bulgaria înainte de ratificarea tratatului de pace. Spre scopul ratificării alegerile pentru sobranie s'au decretat pe 17 August. De cumva acestea ar întârzia din ceva motiv, nici ratificarea nu se va întâmpla la timpul prevăzut.

După schimbul de ratificări în Bulgaria nu va rămânea decât o comisiune militară interaliată spre a supraveghea executarea tratatului. Din această comisiune va face parte și un delegat român.

Correspondență.

In atențiunea Resortului de culte și instrucție din Sibiu.

Din motive naționale, culturale și religioase, pro nunc et futuro, sulevez un fapt și un plan de înfăptuit în scopul, ca în orașul central de plasă, județul Blhor, — în *Margita*, să se înființeze o parohie și o școală elementară urbană română, iar în curtea cu etaj a Abatiei de Melck, austriacă, spațioasă și vastă — o școală civilă și industrială română.

Idea și planul acesta sulevat, — se pot înfăptui fără mare greutate și trebuie să se înfăptuiască, spre promovarea și asigurarea binelui și a progresului cultural-român al acestei comunități și regiuni române, deja atât de impetuos și temerar suprimate și infectate prin duhul dușman a tot ce-i creștin și român, și mai ales în timpul abia trecut al bolșevismului maghiaro-jidan, care a bătuit atât de dureros și în acest centru de plasă.

Rog și cer grațioasă ținere în evidență a acestei indigențe culturale locale și motivez necesitatea înfăptuirii aceleia, cu următoarele:

1. Orașul Mărgita numără azi 6 mii suflete, dintre cari 7 sute suflete române. Numărul maghiarilor rom.-cat. și ev.-reformați este aproape egal cu cel al jidanilor forțați sporiji.

2. Cele două parohii maghiare în decursul veacurilor au maghiarizat și răpit dela sinul Bisericii și națiunii noastre un număr foarte mare de români, din motivul, că ei nu aveau nici școală românească, nici preot local, singurele stăvilare, cari puteau rezista curentului de maghiarizare.

3. Margita e centru de piață cu piață și târguri cercetate, având industriași și neguțători în număr relativ — mare, iar jurul, respective plasa, e în absolută majoritate română.

4. Români din orașul Margita deși în genere vorbesc românește, dar totuș cercetează mult Biserica rom.-cat., ma unii s'au și calvinizat, alții au devenit — pocăiți unghurizați; sucrescența lor însă cu atât mai vârtos frecventează școlile elementare maghiare, ma și câte una privată jidană — spre paguba uriașă a neamului și spiritului creștin.

5. Posesiunea de 12 mii jugăre catastrali a Abației locale — chiar dându-li-se economilor locali lipsiți „pământ” spre traiu, cu impozantele ei edificii și cu frumoasele păduri și alte averi: sunt garanță sigură spre a putea edifica și susține în Mărgita un preot și un învățător gr.-cat. român sub scutul și patronatul statului Român.

Cred, că nu e lipsă să mai aduc și alte motive. Din cele spuse e evident, că înființarea unei parohii și școli în Margita e o necesitate și națională și bisericească de cea mai mare importanță. Avem firma credință, că Resortul cultelor și instrucțiunii va înfăptui în viitorul cel mai apropiat această dorință fierbinte a plasei până acum desmoștenita: Margita, spre binele neamului și al bisericii.

Monospetreu la 14 Iulie 1919.

Alexandru Gramma.
paroh-protopop on.

— In 21 Iulie muncitorimea organizată din aproape toate țările auropei a ținut mari demonstrații. Timp de 24 ore munca a încetat. Muncitorii au protestat contra păcii dela Versailles, care nu răspunde așteptărilor, ci făcută în spiritul imperialist al trecutului samănă germeii unui nou război.

La mormântul lui Ștefan cel Mare.

La Putna s'a prăznuit cu pompă și pietate mare aniversarea morții lui Ștefan cel Mare și Sfânt. La mormântul bătrânului Voevod de mărime legendară s'au îmbrățișat mii de frați, adunați, din toate colturile tuturor ținuturilor românești. S'au dus să spue marelui mort, că doarme iarăș în pământ liber, în scumpa lui Moldovă. Să-i spue, că spiritul lui mare a ținut veacuri întregi în zbucium și doruri nestinse sufletul urmașilor, până când în cele din urmă ca un uriaș înălțat s'a scuturat din cătușele în cari gemea și ca o mare torturată a răsturnat stavilele btăstămate cari despărțiau pe frați de frați. Juruință au făcut conducătorii neamului, ministrii diferitelor ținuturi, că sufletul lui eroic, gata de jertfă, einstit, plin de demnitate și prevedere va fi și acum, după 415 ani, farul care va călăuzi rosturile neamului unit pe vecie.

În zilele mari și grele prin cari trecem are o însemnătate deosebită acest pelerinaj. El pune înaintea privirilor zorite în lucrările grele ale începutului icoana liniștită, deamă și einstită a arhangelului, care prin spiritul-i de jertfă, dragoste de lege, limbă și pământ a ajuns Mare și Sfânt, nebiruit stâlp al creștinătății. Această icoană este pentru zilele noastre un îndemn și încurajare; este însă și un memento, un far, ce ne arată singura cale ce duce la mărire.

Publicațiune.

— Conscrieri pentru armată —

Se aduce la cunoștința generală (tuturor), că în luna August, conform ordinului acestui Serviciu Nr. 24340, publicat în Gazeta oficială, vor începe în fiecare comună să lucreze comisiunile pentru recensământul (conscierea) animalelor, vehiculelor (carălor, căruțelor) și obiectelor de harnașament (hamuri, șele).

Aceste lucrări se fac în fiecare an pentru a se stabili care anume animale și obiecte sunt supuse unei rechizițiuni executate în caz de mobilizare și care nu. Aceasta se face ca simplă măsură administrativă informativă, practică în toate țările și pentru a scuti populația de neplăcerile ce le-a avut în urma rechizițiunilor făcute fără nici un sistem.

p. Șef, General de Brigadă
Domașnianu

Informațiuni.

— Germania datorează Franței pentru reparații suma de 200 miliarde, sumă stabilită de comisia parlamentară a camerei.

— Mai mulți basarabeni în frunte cu Vladimir de Herța și arhimandritul Gurie, — au primit misiunea oficială de a pleca la Paris pentruca să apere interesele Basarabiei.

— Palatul „Gojdu” din Budapesta, — după o informație a »Românului» — e prefăcut în casarmă. Biblioteca »Petru Maior» a fost distrusă de bolșevici.

— Aflăm cu bucurie, că Preasfinția Sa Dr. Iuliu Hossu, episcopul Gherlei, a fost ales cu unanimitate de voturi membru onorar al »Societății Geografice» de sub prezidența Majestății Sale Regelui Ferdinand.

— Din Atena se anunță, că bandele turcești continuă să comită orori împotriva locuitorilor greci din regiunile Pergamo, Magnesia și Meneman.

— Delegația românilor din Banat, care a fost primită zilele acestea de M. Sa Regele, va pleca la Paris, spre a prezenta conferenței de pace un nou memoriu pentru respectarea drepturilor noastre etnice asupra Banatului.

— Consistorul bisericesc din Cluj. Eri s'a ținut ședința sinodului bisericii greco-orientale românești din Transilvania pentru alegerea unui consistor al bisericii care să funcționeze la Cluj. După o scurtă dezbateră în cursul căreia a luat cuvântul șeful resortului de finanțe dl Aurel Vlad arătând importanța politică și culturală a înființării consistorului la Cluj care va fi chemat să consolideze viața națională românească în acest ținut unguresc, s'a procedat la alegerea președintelui. A fost ales cu 29 de voturi din cele 37 câte s'au dat asesorul consistorial dl Nicolae Ivan.

(Ag. Dacia)

— Știri sosite din Omsk la Copenhaga anunță că armata generalului Denikin a ocupat localitățile Saratov și Balashov. Cu această ocaziune bolșevicii ar fi pierdut peste 170 de tunuri, peste 100 de mitraliere și mai mult de 10,000 de prizonieri precum și un bogat material de război. Armata generalului Denikin înaintează pe întreg frontul și se găsește la 18 km. de localitatea Sarkov.

(Ag. Dacia)

— Marii noștri scriitori Al. Vlahuța și S. Al. Brătescu-Voinești, directorii Ziarului »Dacia» au fost dedecorați de guvernul francez cu Legiunea de onoare.

— La Craiova a sosit căpitanul francez Jobin, cu misiunea, de-a controla devastările și vexațiunile săvârșite de nemți. A cerut să i-se compună lista tuturor oficerilor germani cari au ordonat maltratarea deținuților civili. Aceștia toți vor fi extradați și dați judecății.

— Resortul Agricultură și Comerț observând, că în prăvălii se vinde peatră vânăta cu 20—24 cor. kgr. atrage atențiunea agricultorilor, viticultorilor, primăriilor, precum și comerșanșilor, că pentru nevoile stropitului de vii precum pentru saramura de grâu stau la dispozițiune 50 vagoane piatră vânăta cu prețul maximal de cor. 12 kgr. preț fixat la fabrica din Fernezei. Primăriile ori țărării întovărășiți pot primi piatră vânăta achitând prețul de cor. 12 kgr. la »Banca Centrală pentru Industrie și Comerț», Sibiu.

Bibliografie.

A apărut Nr. 23 al revistei săptămânale »Insemnări Literare». Dasal vechiu de M. Sadoveanu; Venerii adormite, Em. Ciomac; O toamnă, Ionel Teodoreanu; Cântec de orologiu, Al. A. Philippide; Cronica literară, Otilia Cazimir; Cronica veselă, D. Vid; și diferite recenzii și dări de seamă. De vânzare pretutindeni. Prețul 1 leu, abonamentul 40 lei, str. G. Mărzescu 23 Iași.

Nr. 2266—1919.

Edict.

Onoratul Ioan Fătu administratorul parohial din Hărseni, vicariatul Făgărașului, care s'a părăsit parohia încă în anul 1916, prin aceasta se provoacă, ca în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui edict în ziarul »Unirea» să se întoarcă și să-și ocupe parohia, pentrucă în caz contrar parohia se va declara de vacantă și se va completa prin alt preot.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 22 Iulie 1919.

Dr. Vasile Suciu

(72) 1—3 vicar capitular.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.